

Hội Thảo Thứ Tư: Về Giáo Lý Hành Lễ Salah Taraaweh

[Tiếng Việt – Vietnamese – فيتنامية]

Sheikh Muhammad bin Saaleh Al-U’thaimeen

Dịch thuật: Abu Hisaan Ibnu Ysa

2013 - 1434

IslamHouse.com

المجلس الرابع: في حكم قيام رمضان

« باللغة الفيتنامية »

الشيخ محمد بن صالح العثيمين

ترجمة: أبو حسان محمد زين بن عيسى

2013 - 1434

IslamHouse.com

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَعَانَ بِفَضْلِهِ الْأَقْدَامَ السَّالِكَةَ، وَأَنْقَذَ بِرَحْمَتِهِ
التُّفُوسَ الْهَالِكَةَ، وَيَسَّرَ مِنْ شَاءَ لِلْيُسْرَى فَرَعِبَ فِي الْآخِرَةِ، أَحْمَدُهُ عَلَى الْأُمُورِ
الَّذِينَذَةِ وَالشَّائِكَةِ، وَأَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ ذُو الْعِزَّةِ
وَالْقَهْرِ فَكُلُّ التُّفُوسِ لَهُ ذَلِيلَةٌ عَانِيَةٌ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ الْقَائِمُ
بِأَمْرِ رَبِّهِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَعَلَى صَاحِبِهِ أَبِي بَكْرٍ الَّذِي تُحْرَضُ
عَلَيْهِ الْفُرْقَةُ الْآفِكَةُ، وَعَلَى عُمَرَ الَّذِي كَانَتْ نَفْسُهُ لِنَفْسِهِ مَالِكَةً، وَعَلَى عُثْمَانَ
مُنْفِقِ الْأَمْوَالِ الْمُتَكَاثِرَةِ، وَعَلَى عَلِيٍّ مُفَرِّقِ الْأَبْطَالِ فِي الْجُمُوعِ الْمُتَكَاثِفَةِ، وَعَلَى
بَقِيَّةِ الصَّحَابَةِ وَالتَّابِعِينَ لَهُمْ بِإِحْسَانٍ مَا قَرَعَتْ الْأَقْدَامَ السَّالِكَةَ، وَسَلَّمَ
تَسْلِيمًا.

Alhamdulillah, xin tạ ơn Allah Đấng đã trợ lực và gia tăng lòng kiên định cho các bàn chân kiên cường, Đấng đã cứu rỗi các cơ thể đang rơi vào diệt vong bằng lòng thương xót của Ngài và Đấng tạo mọi dễ dàng thuận lợi cho những ai Ngài muốn nhằm thúc đẩy y khát vọng đến ngày mai hơn. Bề tôi xin tạ ơn Allah về mọi vấn đề dễ dàng và khó khăn, bề tôi xin tuyên thệ không có Thượng Đế nào xứng đáng được thờ phụng ngoại trừ Allah duy nhất không có đối tác hay cộng tác cùng Ngài, Ngài là Đấng Hùng Mạnh và Oai Nghiêm trước tất cả vạn vật và bề tôi xin chứng nhận Muhammad là nô lệ, là Rasul của Ngài, Người là một nô lệ luôn tuân thủ theo sắc lệnh của Thượng Đế ở mọi nơi, mọi lúc. Cầu xin Allah ban bình an và phúc lành cho Người, cho bạn thân tín Abu Bakr người đã kéo nhóm người lầm lạc quay lại chân lý, cho U'mar người thông minh cương trực, cho U'sman người đã cống hiến rất nhiều tài sản cho Islam,

cho Aly người đã đánh đuổi được rất nhiều nhóm người có ý định hủy hoại Islam, cho tất cả bằng hữu đã hi sinh, đã cống hiến cho tôn giáo và cho tất cả những ai noi theo tấm gương cao quý của Người khi các vì sao vẫn còn chiếu sáng trời đông tây.

Quý đạo hữu Muslim, là người Muslim phải hết lòng tôn thờ Allah đúng theo cung cách hành đạo mà Allah đã ấn định và cách hành đạo có rất nhiều thể loại khác nhau nhằm tạo đam mê không nhằm chán đối với mỗi tín đồ nhưng không vì lẽ đó mà chỉ hành đạo một thể loại nhất định mà bỏ mặc, lơ là hoặc cầu thả với các thể loại hành đạo khác.

Trong các thể loại hành đạo có loại là bắt buộc như Salah ngày đêm năm lần, tuy năm lần trong hành động nhưng được hưởng năm mươi lần về ân phúc.

Ngoài ra còn khuyến khích hành lễ thêm các Salah sau:

 Salah Rawaatib nhằm bổ sung phần còn thiếu, phần chưa hoàn thiện trong Salah bắt buộc, và Salah Rawaatib gồm mười hai Rak-at: hai Rak-at trước hành lễ Salah Al-Fajr, bốn Rak-at trước và hai Rak-at sau Salah Al-Zuhr, hai Rak-at sau Salah Al-Maghrib và hai Rak-at sau Salah Al-Isha.

 Salah trong đêm, bởi đây là loại hành lễ được Allah khen tặng những ai tuân hành, Ngài phán:

﴿وَالَّذِينَ يَبِيتُونَ لِرَبِّهِمْ سُجَّدًا وَقِيَمًا﴾ [سورة الفرقان: ٦٤].

﴿(Và bây tôi của Đấng Rahman) là những ai thức đêm quỳ lạy đứng nghiêm trước Thượng Đế của họ (dâng lễ nguyện Salah trong đêm).﴾ Al-Furqaan: 64 (chương 25), ở chương Al-Sajadah Allah phán:

﴿تَتَجَافَى جُنُوبُهُمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَطَمَعًا وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ﴿١٦﴾ فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَّا أُخْفِيَ لَهُمْ مِّن قُرَّةِ أَعْيُنٍ جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٧﴾﴾ السجدة: ١٦ - ١٧

﴿Họ rời khỏi giường ngủ (để) cầu nguyện Thượng Đế của họ vừa lo sợ vừa hy vọng (nơi lòng khoan dung của Ngài) và chi dùng tài sản mà TA đã cung cấp cho họ để làm việc thiện * Không có một người nào biết được nổi vui sướng đã được giấu kín dùng làm phần thưởng cho họ về những việc thiện mà họ đã từng làm (trên thế gian)﴾ Al-Sajadah: 16 – 17 (chương 32).

Nabi ﷺ nói:

((أَفْضَلُ الصَّلَاةِ بَعْدَ الْفَرِيضَةِ صَلَاةُ اللَّيْلِ))

“Lễ Salah tốt nhất sau các lễ Salah bắt buộc là lễ Salah trong đêm.” Hadith do Muslim ghi, ở Hadith khác Rasul ﷺ nói:

((أَيُّهَا النَّاسُ أَفْشُوا السَّلَامَ وَأَطْعِمُوا الطَّعَامَ وَصَلُّوا الْأَرْحَامَ وَصَلُّوا بِاللَّيْلِ وَالنَّاسُ نِيَامٌ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ بِسَلَامٍ))

“Này mọi người, các người hãy lan truyền lời chào Salam, nuôi ăn người nghèo, hàn gắn tình dòng tộc và hành lễ Salah trong đêm lúc mọi người chìm trong giấc

ngủ, ắt các người sẽ được vào thiên đàng bằng bình an.” Hadith do Al-Tirmizhi ghi và nói: “*Hadith Hasan Saheeh* và đã được Al-Hakim xác thực là *Saheeh*.”

☞ **Salah Al-Wit-r** ít nhất là một Rak-at và nhiều nhất là mười một Rak-at. Salah Al-Wit-r là phải số lẻ như:

☞ **Một Rak-at** vì Nabi ﷺ đã nói:

((مَنْ أَحَبَّ أَنْ يُوتَرَ بِوَاحِدَةٍ فَلْيَفْعَلْ))

“**Ai thích hành lễ Salah Al-Wit-r bằng một Rak-at thì cứ việc.**” Hadith do Abu Dawood và Al-Nasa-y ghi,

☞ **Ba Rak-at** vì Nabi ﷺ đã nói:

((مَنْ أَحَبَّ أَنْ يُوتَرَ بِثَلَاثٍ فَلْيَفْعَلْ))

“**Ai thích hành lễ Salah Al-Wit-r bằng ba Rak-at thì cứ việc.**” Hadith do Abu Dawood và Al-Nasa-y ghi, nếu muốn thì hành lễ ba Rak-at liên tiếp rồi chào Salam ở cuối như được Al-Tahaawi ghi rằng ông U’mar bin Al-Khattaab ﷺ đã hành lễ Al-Wit-r ba Rak-at liên tiếp và chào Salam ở Rak-at cuối, hoặc hành lễ hai Rak-at chào Salam và tiếp tục thêm một Rak-at nữa và chào Salam như được Al-Bukhary ghi từ ông Abdullah bin U’mar ﷺ đã hành lễ Salah Al-Wit-r hai Rak-at kết thúc bằng Salam và tiếp tục thêm một Rak-at nữa và chào Salam để có thể giải quyết nhu cầu riêng.

☞ **Năm Rak-at** liên tiếp và chỉ chào Salah ở Rak-at cuối cùng vì Nabi ﷺ đã nói:

((مَنْ أَحَبَّ أَنْ يُوتَرَ بِخَمْسٍ فَلْيَفْعَلْ))

“**Ai thích hành lễ Salah Al-Wit-r bằng năm Rak-at thì cứ việc.**” Hadith do Abu Dawood và Al-Nasa-y ghi. Bà A’-ishah ﷺ kể: “*Xưa kia Rasul ﷺ hành lễ Salah trong đêm mười ba Rak-at, Người hành lễ Al-Wit-r năm Rak-at liên tiếp và chỉ chào Salam ở Rak-at cuối cùng.*” Hadith do Al-Bukhary và Muslim ghi.

✎ **Bảy Rak-at** liên tiếp, chỉ chào Salam ở Rak-at cuối, bởi bà Um Salamah đã kể: “*Xưa kia Rasul ﷺ hành lễ Al-Wit-r năm Rak-at và có khi là bảy Rak-at, Người không tách rời các Rak-at bằng lời chào Salam mà hành lễ liên tiếp.*” Hadith do Imam Ahmad, Al-Nasa-y và Ibnu Maajah ghi.

✎ **Chín Rak-at** theo cách sau: hành lễ tám Rak-at liên tiếp và ngồi đọc Al-Tashahhud và cầu xin ở Rak-at thứ tám này nhưng không chào Salam mà đứng dậy tiếp tục Rak-at thứ chín, rồi ngồi đọc Al-Tashahhud và cầu xin rồi chào Salam, bởi bà A’-ishah ﷺ đã kể: “*Xưa kia có lần Rasul ﷺ hành lễ Salah Wit-r chín Rak-at, đến Rak-at thứ tám Người ngồi lại đọc Al-Tashahhud và cầu xin nhưng không chào Salam mà tiếp tục đứng dậy hành lễ Rak-at thứ chín, rồi ngồi lại đọc Al-Tashahhud và cầu xin, rồi chào Salam lớn tiếng làm chúng tôi nghe được.*” Hadith do Muslim và Imam Ahmad.

✎ **Mười một Rak-at** nếu muốn thì cứ mỗi hai Rak-at chào Salah một lần và cuối cùng là một Rak-at, bởi bà A’-ishah ﷺ đã kể: “*Xưa kia có lần Rasul ﷺ hành lễ Salah Wit-r giữa Salah Al-I’sha và Salah Al-Fajr là mười một Rak-*

at, cứ mỗi hai Rak-at là Người chào Salam một lần, cuối cùng là một Rak-at.” Hadith do tập thể giới Hadith ghi ngoại trừ ông Al-Tirmizhi. Hoặc theo cách bốn Rak-at, rồi bốn Rak-at và cuối là ba Rak-at, bởi A’-ishah ﷺ đã kể: “Xưa kia có lần Rasul ﷺ hành lễ Salah Wit-r bốn Rak-at mà không quan tâm đến dài ngắn và chào Salam, rồi tiếp tục thêm bốn Rak-at cũng không quan tâm đến dài ngắn và chào Salam, cuối cùng là ba Rak-at.” Hadith do Al-Bukhay và Muslim ghi.

✓ **Chú ý:** Đối với Salah Al-Wit-r năm, bảy, chín và mười một Rak-at chỉ nên áp dụng khi hành lễ một mình hoặc với số lượng đã đồng thống nhất, riêng làm Imam ở các Masjid thì không nên, hãy hành lễ theo cách cứ mỗi hai Rak-at là một Salam nhằm không gây khó khăn cho người hành lễ phía sau và cũng không làm thay đổi định tâm ban đầu của họ, bởi Rasul ﷺ nói:

((أَيُّكُمْ أَمَّ النَّاسَ فَلْيُوجِزْ فَإِنَّ مِنْ وَرَائِهِ الْكَبِيرَ وَالصَّعِيفَ وَذَا الْحَاجَّةِ))

“Khi các người làm Imam dẫn lễ Salah thì hãy đọc ngắn gọn bởi phía sau các người có người già, người bệnh và người có công việc.” Hadith do Muslim ghi, và theo đường truyền khác ghi:

((فَإِذَا صَلَّى وَحْدَهُ فَلْيُصَلِّ كَيْفَ يَشَاءُ))

“Còn khi hành lễ một mình thì các người hành lễ ra sao tùy ý.” Bởi không được truyền lại rằng Rasul ﷺ đã dẫn lễ Salah Wit-r cùng với tập thể Sahabah theo các phương thức này tại Masjid mà Người chỉ hành lễ riêng một mình mà thôi.

Đặc biệt hành lễ Salah trong đêm của tháng Ramadan có giá trị rất lớn và có ân phước vĩ đại bởi Rasul ﷺ nói:

((مَنْ قَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ))

“Ai đứng hành lễ Salah (trong đêm của) tháng Ramadan bằng niềm tin và lòng kỳ vọng, ắt sẽ được xóa sạch mọi tội lỗi đã phạm xưa kia.” Hadith do Al-Bukhary và Muslim ghi.

Ý nghĩa của từ: **“bằng niềm tin”** tức tin tưởng vào Allah và tin tưởng vào phần thưởng dành cho người tuân hành theo. Và **“lòng kỳ vọng”** tức mong rằng được ban thưởng trọng hậu với những khó khăn lúc nhịn chay nhưng phải không khoe khoang, không muốn được khen, không muốn được tiếng tăm mà hết lòng vì Allah, tuân thủ theo sắc lệnh của Allah.

Việc hành lễ Salah trong đêm của tháng Ramadan được tính từ sau Salah Al-I'sha đến Salah Al-Fajr và Salah Al-Taraweeh là một phần việc hành lễ Salah trong đêm Ramadan. Thế nên, hãy cố tranh thủ hành lễ Salah trọn tháng để đạt được ân phước mà Allah lưu trữ dành ban thưởng riêng trong tháng Ramadan. Cơ hội hành lễ này chỉ với số đêm rất ít ỏi cần phải được quan tâm tối đa trước khi nó đi ngang chúng ta để lại sau lưng sự tiếc nuối vô vàn. Sở dĩ lễ Salah này được gọi là Taraweeh bởi cuộc lễ rất dài nên cứ mỗi bốn Rak-at là ngồi nghỉ giải lao ít phút nên được gọi là Taraweeh.

Rasul ﷺ là Người đầu tiên khởi điểm hành lễ Salah Taraweeh tập thể được vài ngày thì Người bỏ sợ trở thành

việc bắt buộc cho cộng đồng Islam sau này như được ghi chép trong hai bộ Saheeh Al-Bukhary và Muslim từ bà A'ishah ﷺ kể: Trong một đêm của tháng Ramadan năm nọ Rasul ﷺ đã hành lễ Salah Taraweeh thấy vậy mọi người tập trung cùng hành lễ với Người, đêm thứ hai số lượng tăng lên gấp nhiều lần, đến đêm thứ ba hoặc thứ tư thì số lượng càng tăng hơn nhưng Rasul ﷺ không ra hành lễ cùng họ. Sáng đến Người nói:

((قَدْ رَأَيْتُ الَّذِي صَنَعْتُمْ فَلَمْ يَمْنَعْنِي مِنَ الْخُرُوجِ إِلَيْكُمْ إِلَّا إِنِّي حَشِيتُ أَنْ تُفْرَضَ عَلَيْكُمْ))

“Ta đã thấy tôi qua các người làm gì rồi, bởi do sợ trở thành nhiệm vụ bắt buộc các người nên Ta không dám ra.”

Ông Abu Zar kể: Chúng tôi nhịn chay cùng Nabi ﷺ nhưng không hành lễ Salah Taraweeh cho đến khi còn bảy ngày cuối của tháng thì Người làm Imam dẫn lễ Salah Taraweeh đến hết một phần ba đầu của đêm, qua đêm sau tức còn sáu ngày nữa là hết tháng thì Người không ra, qua đêm sau tức còn năm đêm nữa là hết tháng thì Người ra dẫn lễ đến nửa đêm thì dừng. Chúng tôi nói: Thưa Rasul, phải chi Rasul tiếp tục dẫn lễ đến hết cả đêm nay. Người đáp:

((إِنَّهُ مَنْ قَامَ مَعَ الْإِمَامِ حَتَّى يَنْصَرِفَ كُتِبَ لَهُ قِيَامُ لَيْلَةٍ))

“Quả thật, ai đứng hành lễ cùng Imam cho đến kết thúc buổi lễ là y được công nhận đã hành lễ suốt đêm.” Hadith do tập thể học giả Hadith ghi lại bằng đường truyền Saheeh.

Giới U'lama xưa bất đồng ý kiến về số lượng Rak-at Taraweeh cùng với Al-Wit-r. Có câu là bốn mươi một; có câu là ba mươi chín; có câu là hai mươi bảy; có câu là hai mươi ba; có câu là mười chín; có câu là mười ba và có câu là mười một và có vài câu khác nữa. Thật ra câu nói đúng nhất trong tất cả là hai câu mười một hoặc mười ba Rak-at, bởi trong hai bộ Saheeh từ bà A'-ishah ﷺ trả lời khi được hỏi cách hành lễ Salah của Rasul ﷺ trong Ramadan thì bà đáp: *“Dù trong hay ngoài tháng Ramadan thì Rasul ﷺ vẫn hành lễ chỉ mười một Rak-at.”* Còn ông Ibnu A'bbaas ﷺ kể: *“Xưa kia Rasul ﷺ hành lễ Salah trong đêm gồm mười ba Rak-at.”* Hadith do Al-Bukhary ghi.

Trong quyển Al-Muwatta của Imam Maalik, từ ông Al-Saa-ib bin Yazeed ﷺ kể: *“Ông U'mar bin Al-Khattaab ﷺ đã ra lệnh cho ông Ubai bin Ka'b và ông Tameem Al-Daari làm Imam dẫn lễ Salah Taraweeh gồm mười một Rak-at.”⁽¹⁾*

Cách thức hành lễ Salah Taraweeh xưa kia khác ngày nay rất rõ rệt, tiền nhân xưa buổi lễ của họ rất dài như được thuật lại qua lời của ông Al-Saa-ib bin Yazeed ﷺ: *“Thời xưa các Imam đọc hàng trăm câu Kinh trong mỗi Rak-at đến nỗi chúng tôi có ý định xấu bỏ hành lễ do quá dài.”* Thời nay thì hoàn toàn ngược lại, Imam đọc hành lễ nhanh đến không tưởng tượng nổi làm cho những người phía sau không thể hành lễ từ tốn được do ở động tác này chưa kịp hoàn chỉnh thì lại chuyển sang động tác khác. Đây quả là một khó khăn cho những người chậm chạp, người có bệnh, người cao tuổi. Những Imam này dường như không biết

⁽¹⁾ Hadith do Imam Maalik ghi trong Mawatta bằng đường truyền đúng nhất trong các đường truyền.

được rằng hành lễ từ từ là một Ruknun (rường cột) không được thiếu trong mỗi lễ Salah, nếu mất Ruknun này thiếu là lễ Salah vô nghĩa. Giới U'lama giáo lý nói: “*Imam không nên hành lễ nhanh làm cho người phía sau không kịp làm hoặc nói thêm phần Sunnah.*” Thế đó sẽ ra sao đối với những Imam dẫn lễ nhanh đến nỗi mọi người không kịp làm những điều bắt buộc phải làm. Cầu xin Allah được bình an.

Là nam giới không chấp nhận việc bỏ hành lễ Salah Taraweeh cùng tập thể rồi đánh mất đi ân phước và bổng lộc, lại càng không bỏ ngang giữa chừng để được Allah ban ân phước của người hành lễ suốt đêm cùng Imam.

Là phụ nữ được phép đến tham dự lễ Salah Taraweeh tập thể tại các Masjid miễn không gây lộn xộn hoặc tai tiếng, bởi Rasul ﷺ cho lệnh:

((لَا تَمْتَعُوا إِمَاءَ اللَّهِ مَسَاجِدَ اللَّهِ))

“**Các người không được cấm nữ nô lệ của Allah đến các Masjid của Ngài.**”⁽²⁾ và cũng là hành động của giới U'lama xưa kia nhưng phải ăn mặc kín đáo, không khoe sắc, không xịt dầu thơm, không nói lớn tiếng, bởi Allah cấm:

﴿وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا﴾ النور: ٣١

﴿**chớ phô trương sắc đẹp của họ ngoại trừ những gì hiển thị ở bề ngoài (như gương mặt và đôi bàn tay).**﴾ Al-Noor: 31 (chương 24). Riêng gương mặt thì có thể dùng mạng che mặt mà che luôn giống như Rasul ﷺ đã ra lệnh phụ nữ rời khỏi nhà cùng tham gia hành lễ Salah E'id, và bà Um

(2) Hadith do Al-Bukhary và Muslim.

A'tiyah ﷺ hỏi: Thưa Rasul, có một vài phụ nữ không có áo dài mặc. Người đáp:

((لَيْسَ بِهَا أُخْتٌهَا مِنْ جِلْبَابِهَا))

“Bảo các cô mượn của chị (em) gái mình mà mặc.” Hadith do Al-Bukhary và Muslim ghi.

Theo Sunnah phụ nữ xếp hàng sau lưng hàng của nam giới càng xa càng tốt như Rasul ﷺ nói:

((خَيْرُ صُفُوفِ الرَّجَالِ أَوْلَاهَا وَشَرُّهَا آخِرُهَا وَخَيْرُ صُفُوفِ النِّسَاءِ آخِرُهَا وَشَرُّهَا أَوْلَاهَا))

“Hàng tốt nhất dành cho nam giới trong Salah là hàng đầu tiên và hàng xấu nhất là hàng cuối cùng; còn hàng tốt nhất dành cho phụ nữ trong Salah là hàng cuối cùng và hàng tệ nhất là hàng đầu tiên.” Hadith do Muslim ghi.

Cũng theo Sunnah phụ nữ phải rời Masjid ngay sau khi buổi lễ kết thúc trừ phi có lý do bởi có Hadith của bà Um Salamah ﷺ kể: *“Xưa kia, sau buổi lễ Salah là phụ nữ liền đứng dậy rời Masjid còn Rasul thì ngồi lại với thời gian rất ngắn có lẽ là để thời gian cho phụ nữ rời Masjid hết trước khi nam giới bước ra.”* Hadith do Al-Bukhary ghi.

Bề tôi khấn cầu Allah ban thành công cho bầy tôi, xin xóa tội cho bầy tôi, cho cha mẹ bầy tôi và toàn thể tín đồ Muslim bằng lòng khoan dung và độ lượng của Ngài, hồi Đấng Nhân Từ. Cầu xin bình an và phúc lành cho Nabi Muhammad, cho gia quyến và toàn thể bầy hữu của Người.